

REGISTERBLAD

Namn och datum: Magnus Martinsson (redigerat 9-2-1999)

Område av riksintresse för naturvård i Gotlands län

Områdesnummer: **NRO09016**

Områdesnamn: **IREVIKEN**

Kommun: Gotlands

Kartblad: 7J SV, Mittpunkt: 7J 3d 00

Areal: 70 ha land

Naturgeografisk region: 14 c Gotland

Naturvetenskaplig kust- och havsregion: IV - Egentliga Östersjön

Regionindelning för sjöar och vattendrag: Avrinningsområde 118/117, Ireån

Agrara kulturlandskapsregioner:

Landskapsform: Slätt med lägre relativ höjd än 20 m.

Riksvärde

ravin		
vattendrag		fauna
sandstrand		flora

Värdeomdöme: Aktiv ravinbildning där Ireåns nedre del skär genom djupa lager sand och grus. Vattendraget är meandrande och meandringen har på ett par ställen skapat avsnörda meanderbågar, s k korvsjöar. Den enda gotländska häckplatsen med kända återkommande häckningar av kungsfiskare. Bäckravinen har ett rikt fågelliv. Gotlands rikligaste bestånd av havsöring finns i Ireån. Ireåns ravin är både geomorfologiskt och botaniskt intressant. Forskning på havsöring pågår. Östra delen av Irevikens strand hyser en rik förekomst av den akut hotade arten näbbtramört.

Huvudkriterier:

A. Ostörd ravinbildning med väl utvecklade nipor. Nipskärningen är den mest markanta på Gotland och uppvisar ett flertal vetenskapligt betydelsefulla lagerföljder. Ireviken är en unik bildning i gotländsk kustnatur.

B. Ireåns nedre del är det största örörda vattendraget på Gotland.

C. Den enda gotländska häckplatsen med kända återkommande bosättningar för kungsfiskare. Bäckravinen har ett rikt fågelliv.

Stödkriterier: Naturlighet, raritet, nyckelområde, funktion.

Förutsättningar för bevarande: Att nipskärningen även fortsättningsvis skyddas. Området påverkas negativt av ett alltför intensivt friluftsliv och om omgivande klintar och strandpartiet inte kan hållas fria från ytterliggare exploatering. Ingrepp som kulvertering eller förändringar av vattendragets sträckning eller bottenprofil, vandringshinder och vattenreglering, vattenuttag, utsläpp av försurande ämnen,

tillförsel av organiska gifter, överfiske, inplantering av främmande öringstammar och skogsavverkning längs vattendraget medför att områdets naturvärde skadas.

Säkerställande: Området är till sin huvuddel upptaget i kommunens markdispositionsplan (antagen 1976) som värdefullt naturområde.

Klass 1-område i Länsstyrelsens sammanställning över områden med värdefull natur (Länsstyrelsen 1984).

Berörda kustavsnitt omfattas av stranskydd 100 m.

Området berör område av riksintresse för friluftsliv nr I 4 Gotlandskusten.

Områdets huvuddrag: Ireviksdalen genomrinnas av Ireå (SMHI V 641641-166587) som dränerar Tingstädeträsk och Elinghems-myr. Den skär sig djupt ner i Ireviksdalens litorala och eoliska sediment och har utbildat en djup ravin. Området omfattar området kring den ca 1 km långa delvis brant forsande ån från länsväg 149 till havet samt själva strandpartiet i Ireviken. Vattendraget uppvisar stor heterogenitet och lugna, djupa partier omväxlar med grunda, strömmande. I vattendraget råder optimala förållanden för lekande och uppväxande öring. Här finns även mycket goda ståndplatser för äldre öring. Havsöring förekommer rikligt. Beståndet är storvuxet och bedöms ha stort skyddsvärde med få motsvarigheter i länet. I Ireån pågår forskning på havsöring. Målet med forskningen är bl a att kartlägga de olika stammarnas populationsdynamik och genetiska status.

Kungsfiskare har flera gånger konstaterats häcka här, den enda gotländska häckplatsen med kända återkommande häckningar. Upp till 5 strömstarar övervintrar regelbundet här. Tidigare hade mindre strandpipare en säker häckplats vid åmynningen. Det är ett rikt småfågelliv i bäckravinen.

Irevikens ravin genom sandlagren upp mot kvarndammen är både geomorfologiskt och botaniskt intressant. Rika källkärr finns också.

På sandstranden finns en stor lokal för gotlandssolvända, en av de mycket fåtaliga ståndorterna på sandig mark som denna växt har på ön. I östra delen av Ireviken finns en mycket rik lokal för näbbtrampört.

Irevik är intensivt utnyttjat för bad och kortare promenader längs stranden.

Anmärkningar:

Referenser:

Bergquist, B., 1996: *Särskilt skyddsvärda vattenområden med hänsyn till fiske, friluftsliv och förekomst av skyddsvärda fiskarter/ stammar.*

Fiskeristyrelsen, 1984: *Bevarande av de svenska fiskbeståndens genetiska resurser.*

Fiskeriverket, 1988: *Områden av riksintresse för yrkesfisket, områden av särskilt intresse för fritidsfisket samt områden av särskilt intresse avseende arter och stammar av fisk.*

Gotlands kommun, 1995: *Vision Gotland 2010.*

Järvi, T., Fiskeriverkets Sötvattenlaboratorium, *pers. med.*

Länsstyrelsen i Gotlands län, 1984: *Värdefull natur på Gotland.*